

Anežka Bartlová
Podmínky a předpoklady výtvarné kritiky 60. let

Mgr. Anežka Bartlová vstupovala do doktorského studia teorie a dějin současného umění na AVU s mnohými studijními i profesními zkušenostmi. Ke studiu přistupovala odpovědně, s chutí i vážností, čemuž odpovídá i bezproblémový a relativně rychlý průchod studijním programem. Anežka současně nepatří mezi ty, kdo by si své úkoly ulehčovali, spíše naopak. Její doktorský projekt o české výtvarné kritice šedesátých let ji od počátku vzdoroval svou šíří. Anežce dlouho trvalo, než se jí podařilo najít vhodný klíč, jak se tohoto tématu zhostit. Přečetla deset ročníků časopisu Výtvarné práce a Výtvarného umění, aniž by to přineslo nějaký nápad. Přečetla je podruhé, opět bez výsledku. Upřímně, zdálo se to neřešitelné. Doufám, že se s tímto posudkem budou moci seznámit i někteří další kandidáti doktorského titulu, jež na svých disertacích dosud pracují. Dovolím si zde jako inspiraci jmenovat tři impulsy, které Anežku Bartlovou pohnuly z mrtvého bodu. 1. Svěží vánek přineslo archivní bádání, konkrétně dosud nezpracované materiály Svazu československých výtvarných umělců. 2. Důležitou metodologickou inspiraci poskytla stáž na FF UK a nahlédnutí do příbuzného oboru, konkrétně literární vědy nebo soudobých dějin. 3. V neposlední řadě se do svého tématu musela Anežka „vepsat“; zásadní bylo vypracování několika přípravných textů. Nevplynuly sice hladce do předkládané disertace, ale jasně ukázaly meze původně zamýšlených postupů.

Skutečnost, že disertace Anežky Bartlové nepojednává o samotném výtvarném umění, ve jménu jehož hodnot výtvarná kritika šedesátých let operovala, snad nebude pro její čtenáře žádným zklamáním. Autorka místo něj zkoumá „podmínky a předpoklady“ kritické činnosti, tj. instituce výtvarné kritiky ve zvoleném období státního socialismu. Ukazuje se, že jejich fungování nevyplynulo jen z dobové ideologie nebo v důsledku politicky motivovaných represí, ale promítaly se do něj silně i aspekty sociální, hospodářské nebo čistě osobní. Pozoruhodně důsledné rozbourání těchto institucí vedlo v následujícím období nejen k úpadku kritiky, ale i idealizaci šedesátých let. Další možnosti výzkumu Anežky Bartlové bych osobně neviděl v sepisování profilů jednotlivých výtvarných kritiků, ale v rozvinutí studia historické infrastruktury výtvarné kritiky.

Předkládaná disertace je důkazem pracovitosti i přemýšlivosti své autorky. Doporučuji ji k obhajobě před komisí. Považuji ji za výborný výsledek několikaletého bádání, který si současně zasluhuje konstruktivní kritiku.

Tomáš Pospiszyl, školitel

1. 4. 2022 v Praze